

## Előfizetési árak:

Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:  
 Egész évre . . . 6 frt — kr.  
 Félévre . . . 3 frt — kr.  
 Évesgyedre . . . 1 frt 50 kr.  
 Községeknél egész évre előfizetve 5 frt.  
 Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz a legészlerűbben postai utalvánnyal küldendők.

## SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Hirdetési árak: Egy 30 négyszög centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr., ezen fölül 60 négyszög centimeterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centimeternyi tér fölött után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4-10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjengedély. Betegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Ismeretlen kézből jött cikkek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal: Deés Kis-király-utca (Baló-ház).

Szolnok-Dobokamegye hivatalos közlönye.  
s a megyei gazdasági egyesület

A lapot érdeklő mindennemű felszólalások (reklamációk) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Kéziratok vissza nem adunk. Nyilvántartási cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő.

Megjelenik minden vasárnapon.

## A népnevelés ügyében.

Deés, 1878. szeptember 1.

Ma veszi kezdetét egy esztendő, az iskolai év első napját számláljuk. A muzsák fiai gyülekeznek, a tanárok a szünnapok kellemes órái alatt új erőt kitartást s türelmet szerezve állnak a tanszobák küszöbjein tárt karokkal fogadva a növendékeket, kik létük legdrágább kincsét szellemi tehetségeik kifejtését várják, kiknek szakképzettségük s a kötelesség teljesítés lelkiismeretessége föltételezi a növekedő nemzedék értelmi fejlődését, szívének minden szép és nemes iránti fogékonyságát.

A hatvanhetedik kiigyezkedés hazánkban egy újabb korszakát jelzi. Urai lettünk keblü ügyeink rendezésének, s ha a lejárt tíz évre s annak eredményeire futólagosan visszatekintünk, nem sok örömeztetőt találunk alkotásainkban. Naponkint haljuk a gyors és jó közigazgatás után kifejezett kívánságokat, hangoztatják az igazságügyben teendő reformok szükségét.

De ha a fenálló törvények, rendszabályok súlyosak, ha nem kielégítők, mi egyesek saját magunk sokat tehetünk ez érdekből, saját előnyünkre és megnyugtatósunkra. Ne legyünk túlérzékenyek, s csak képzelt sérelmünkben a nem indokolt visszatorlás vágya tartson vissza a szolgabírói hivatal küszöbétől. S a békeszeretet által vezéreltetve sértett jogaink érzetében inkább szenvedjünk némi hátrányt, hordjuk kicsinyes megrövidítésünket, hogy sem a költséges s hoszas perlekedés által merev igazunk keresése következtében enmagunkat is ruináljuk.

Azonban itt és erre szükséges a nevelés s az oktatás, mely képesé tegye az embert szenvedélyét fékezni, s megóvja rosszul fölfogott érdeke után kárával rohanni. A mint a józan nevelés terjedni fog, abban az arányban fog apadni a közigazgatási közegek folyó száma; a mint a józan oktatás világát terjeszti, annak fényétől vezéreltetve nem oly könnyen mennek be az emberek a törvények, a perlekedés labirintjába és sértett joguk érzetében önző tanácsadók szavaira halgatás által nem engedik magukat kizsákmányoltatni, egy szóval megszűnnek „Verböci népe” lenni. . . .

S épen a nevelés és oktatás szentügye az, a miben közéletünk ez újabb korszakában nagymérvű és örömdetes előhaladást teszünk. Nem mondhatjuk azonban, hogy itt is az állam teljesen eleget tett ez érdekbéli hivatásának. S ha tekintjük oktatás ügyünket a maga egészében úgy találjuk, hogy az állam feladatát inkább megoldá felfelé, egyetemek s felsőbb tanodák felállításával, mint alant a népiskolák nagy mérvű szervezése által.

De e tekintetben is sok, igen sok történt, ha csak megyénk területén is tekintünk szét, 14 az állam által a nevelés újabb elvei szerint beállított iskolában nyert és nyer oktatást a növendékeknek egy része. Igen a mondók vagyunk, hogy csak egy része, mert már ma a felekezeti iskolák részint az egyházközségek s ezek hűveinek gyenge anyagi állása s ezzel szemben a kor, a törvényszabta követeléseknek teljesen eleget nem tehetve csak mondhatni tengernek. Deés és Szamosújvár városán kívül az

egész megye területén, alig ha van számbavehető felekezeti nép vagy elemi iskola.

Ugyan azért elodázhatatlanul szükséges, hogy megyénk a népnevelés érdekében felláttandó állami és községi tanodák által közeledjen az ügyben kitűzött céljához, hogy az e téren is mutatott haladásnak o beállott iskolai év folyama alatt újabb bizonyosságát adja.

A szülőknek pedig legyen első és legszentebb kötelességük, gyermekeiknek iskoláztatása, nem várva be e tekintetben a törvény kényszerítő alkalmazását. Mert a szülőknek ez ügybeni buzgóságuk nagyban befoly gyermekeik iskola látogatás kedvének fokozására, s nagyban éleszti a tanulási vágyat, midőn ellenben a szülőknek az iskolák és tanítás iránti lágyemelegségük, vagy talán rövid látó ellenszenvök iskoláztató gyermekeikre elvitázhatatlanul káros és lehangelő hatással van, és lesz.

És itt megyénk területén is a művelődés nemes emberbarátainak, s főleg megyénk főnkelt leányainak igen szép alkalom nyílik s várakozik rájuk hogy a népre s illetőleg annak gyermekeire szép szó s némi csekély áldozatok, mint írka, tankönyv, s más egyéb ajándékokkal hatva kecsesgessék az iskolába, s gyakori iskola látogatásuk által szorgalmukra igyekezzenek buzdítólag hatni, hogy így ez által a jelen fiából a jövődönék szív és lélekben értelmes és művelt nemzedéke kerüljön ki. Minden ez ügyben szóval vagy tettel tanúsított érdekltség e lapok által nyilvánosságra hozatva, lesz és legyen a „valódi érdem” aranykönyvébe bejegyezve.

## A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCÁJA.

## Fecsegések, melyeket azonban komolyan is lehet venni.

III.

— Na, ez az utálatos Nehadd Mihály megint unja magát!

Bizonyosan így fognak felkiáltani kedves olvasóim, midőn e cikket meglátják. Pedig csak latkoznak. Én most nem unom magamat. Sőt ellenkezőleg szörnyű jó kedvem van.

— Ha—ha—ha! (Tessék ezt kacagásnak beszámítani!) Ha—ha—ha! (Hát ugyan mit csináljak, ha nem tudom elfojtani?)

— De hát mi lelte önt, kedves Nehadd ur, hogy annyit kacag? fogja kérdeni egyik másik olvasóm.

— Ha—ha—ha! (Ezer bocsánatot kérek.) Könyörgöm, tessék csak a dolgot így el képzeln!

Van, a hol van, még az óperenciás tengeren is túl egy bizonyos megye.

Abban a bizonyos megyében van egy bizonyos falu.

Abban a bizonyos faluban lakozik egy bizonyos házaspár.

Ama bizonyos házaspárnak pedig a szebbik ele egy szer ilyctén szavakra fakad.

— Te apjuk!

Melyre is a zsémbesebb fél felel illetén képen:

— Mia szentem?

— Valamit gondoltam.

Ho—o—gy hogy? Kérdé bámulva az „apjuk” mialatt a „szentem” szellemtől sugárzó arcára tekint, mely annak tudatában, hogy a felső emeleten lakó uraság, névszerint És ur, valamit gondolt fontoskodó kifejezést nyer.

— Igen, valami eszmém támadt — folytatja a szentem, nyilván gyönyörködve az „apjuk” kinjain — ki a bámulat mián színét kezdi változtatni. Végre is a férfias bátorság felülkerekedvén, ilyen szavakban nyilatkozik:

— Léhe — izé — lehetetlen!

Önök azt hiszik, nemde, hogy a „szentem” e lealázó szavak hallatára rögtön azon lángpallosu angyalokhoz lön hasonlónvá, kik hajdanában az éden kapuinál örködtek? . . .

Oh nem! . . . Akkor kénytelen vagyok kijelenteni, hogy önök nem ösmerik a „szentem”-et. A „szentem” már rég hozzá van szokva ahoz, hogy az „apjuk” az ő magas szárnyalásu szellemével nem képes versenyezni. Tehát nem haragszik. Ő felül van emelkedve azon. Sajnálkozó pillantást vet az „apjuk”-ra ennyi az egész. Aztán ismét folytatja: Igen nekem egy gondolatom, egy eszmém támadt, a mely már napok óta foglalkoztat, és álmaimat is elrabolja.

Az „apjuk” izzad. Ah, ha ez eszme, ha e gondolat olyan, melyet ő nem tud meg-

érteni! . . . Szemei esdő pillantásokat vetnek felém, ki a divánon ülve, közönyös tanuja vagyok a jelenetnek. De a vér nem válik vízzé. A férfias bátorság utóvégre sem tagadja meg magát. Az apjukból is e szavakba barkolva tört ki:

— De hát mi az az eszme, kedves szentem? . . .

A „szentem” még egy pillantást vet az „apjuk”-ra, ki lélekzetét elfojtva várja az eszme kijelentését, azután ajkai megnyílnak, s ki- röpöppen közülök az eszme:

Apjuk; én több kenderet és lenet nem termeszték! . . .

Uraim és hölgyeim! Láttak-e már önök elítélt embert, a kinek az utolsó pillanatban megkegyelmeznek? . . . Higgyék meg, hogy nem lehet nagyobb öröme egy ilyennek se, mint az, amely az „apjuk” arcán vissza tükröződött ebben a pillanatban, midőn saját füleivel hallá, hogy az eszme, a rettegett eszme olyan, hogy ő is megértheti! . . .

Ah, önök nem ösmerik „apjuk”-kat, tehát el sem fogják hinni nekem, hogy egy pár másodpercig szóhoz sem tudott jutni.

Akkor aztán lélekzetét véve, csakugyan megszólalt:

— Hogy is mondtad csak szentem? Te nem fogsz többé kenderet és lenet termesztetni? De hát miből csinálsz nekem inget, nyári kabátot, a gyermeknek ruhát; abroszt, asztal kendőt törölközőt a ház számára? . . .

## A közigazgatási bizottság ülés terméből,

Deés, 1878. augusztus 20.

(Végo.)

A kir. tanfelügyelő előadmányai között több közérdekű ügy fordult elő. Ezek sorából kiemeljük mindenek előtt azt, hogy Mendel József közsárvári magán iskoláját, mint zugiskolát bezáratni javasolja, mit a közigazgatási bizottság határozatilag ki is mondott, miután a helyi izr. hitközség Mendel József iskoláját a hitközség fentartása alá átvinni nem volt hajlandó.

Közülte továbbá a vallás és közokt. m. kir. miniszteriumnak a n.-szebeni gör. kel. érsekiség fellebbezését elutasító nyugdíjügyi rendeletét s ennek kapcsán a kentelki gör. kel. hitközség nyugdíjügyi fölfolyamodására adott elutasító választ. Ezen közlemények alapján körrendeletet bocsájt ki közigazgatási bizottságunk s utasítja a járások szolgabírát s a városok tanácsát, hogy a gör. kel. hitközségek előljáróit s azok tanítóit figyelmeztessék, hogy a felekezeti nyugdíjintézetbe belépni nem kötelesek, annak javára fizetési terhekkel meg nem róhatók, hacsak a kétoldaltól nyerendett nyugdíj élvezetének reményében az utóbbiba önkéntesen nem jelentkeznek. Azonban az orsz. nyugdíj intézet kötelekeiből ez esetben sem bocsáthatók ki.

Falkusa községe azon folyamodványa, melyben a vele iskolaközséggé egyesült Muncselt a 12 frtos nyugdíjilleték közös viselésére utalni kéri, áttétetett a szamosújvári gör. kath. püspökséghez, hogy a kérdést a két község gör. kath. iskola fentartóival oldja meg, mert az orsz. tan. nyugdíjintézet javára kirótt 12 frtos illetéket az iskolák fentartói tartoznak első sorban hordozni.

Előterjesztette ezután, hogy Deés városa a m. évi 11,930 sz. a. kelt miniszteri rendelet ért. a helyi felsőbb leányiskolának szükségelt-külön udvar és kert telekkel biró, s a f. év őszére fölláttatni rendelt közs. elemi népiskola számára szolgáló helyiséget kimutatni vonakodik.

Határozatott, hogy a város a minszt. rendeleteket végrehajtani s a közs. utasítás 13. §-a ért. a kívánt helyiségeket augusztus hó 30-ig fellebbezés kizárásával kimutatni köteleztetik.

Végre bemutatta a vallás és közokt. m. kir. miniszteriumnak a m. évi tanügyi jelentés alapján a m. közig. bizottsághoz intézett leiratát, melynek részletező tartalmával helyszűke miatt nem foglalkozunk ugyan, de előadjuk a kir. tanf. által elfogadásra ajánlott, s határozatra emelt következő javaslatot.

1. A tankötelezettség elvének szélesebb körű alkalmazása szempontjából a közs. előljárói, a járások szolgabírái s a közig. bizottság a legin-

tensivebb kapcsolatba hozatnak az iskolákkal. A tanítók a heti mulasztási jegyzéket minden szombaton a községi bírának tartoznak átadni; ezek havonként bemutatják eljárásuk eredményét a járási szolgabírónak s ez utóbbiak minden tanév alatt négyszer közlik azt a közig. bizottsággal. Az egyöntetű eljárás céljából egyszerű rovatos ívek bocsájtatnak ki. A közegek eljárásukért felelősek.

2. A szükséges tanhelyiségek előállítása és felszerelése iránt az egyházi hatóságok megkeresethetnek s a polg. közegek a közegészségügyi törvény ért. gyakorlandó egészségügyi rendőri eljárás fogantatására utasíthatnak olyan esetben, midőn az iskola fentartók törv. köteleességüket teljesíteni vonakodnak.

3. Oly helyeken, hol 60 tanköteles esik az iskolára, vagy ha kevesebb is, de az iskolafentartók vagyoni helyzete engedi a tanító fizetése a törvény 142. §. ért. 300 frtnyi minimumra emelendő, ezenkívül a két szoba, konyha, kamra és kertből álló szállás megadandó. Csekélyebb tanköteles számnál segédtanító alkalmazása s az ezeknek kijelölt törv. díjazás megadása követeltetik. Az egyházak hatóságai a törv. 142. §-ának életbeléptetésére, a jár. szolgabírái pedig az 1876. VI. t. o. 80. §-ában foglalt köteleességnek szükség esetén végrehajtással történő fogantatására fölhívtak.

4. Ugyancsak utasítva lettek a jár. szolgabírók, hogy azon iskolákkal szemben, melyeknél az illetékes hatóságok a törv. 133. §-át nem respektálják s az eddigi számos kérelem és felsőbb hatósági tilalom dacára képesítés nélkül gyakran írni olvasni alig tudó egyéneket alkalmaznak tanítóul, a közig. bizottság utasítása 1. §. 4. pontja ért. járjanak el, vagy is a „zugiskolák“ megbírlását vegyék irányadól.

5. Kimondatott, hogy mindazon iskolában, melynek tanyelve nem a magyar, ez utóbbi heti 2 órán át tanítandó, s arra, vajjon az állam hivatalos nyelve a közszükség érdekében kellő gondozásban részesül-e? a jár. szolgabírái s az iskolák előljárói a legszigorubbán felügyelni s az eredményről évente négyszer jelentést tenni az előbbieik köteleztetik.

Végre határozatott, hogy a polg. közegek számára a jelzett tanügyi tényezők figyelembe vételével rövid, mindenki teendőjét világosan előadó utasítással szabályrendelet alkottatik, ennek szerkesztésével a m. alispánja s a kir. tanfelügyelő megbízatott.

Nem tartjuk fölöslegesnek érinteni, hogy a kir. tanfelügyelő azon indítványát, melyszerint közöltségen községi házak létesítenek s ezek tanácsterme bizonyos bérösszegért iskolai helyiségekül engedtessek át, alispán felszólalása következtében visszavonta ugyan, de az nem esett

ol, mert megyénk lelkes alispánja azt, mint saját hatáskörébe tartozót azonnal magáévá tette, hogy az iránti tervezetét már legközelebb bemutassa.

Az árvaszéki elnök előadta, hogy a közgyámi szigorlatra vonatkozó szabályzatot a megye közgyűlése jóváhagyván, a szigorló bizottság tagjai kijelölendők lesznek, minél fogva elnökül az alispán vagy helyettese, tagokul az árvaszéki elnök, Pécsi Imre árvaszéki ülnök, a tiszti ügyész és Pánczél János első aljegyző jelöltettek ki. Végül Szék város tanácsának érdekes fellebbezése került szőnyegre. Ugyan is e város képviselő testülete egy oly árvaszéki ülnököt választván, a ki erre az 1877. évi XX. t. c. 180. §. értelmében képesítve nincsen, és egy oly városi jegyzőt, a ki szigorlatot nem tévén, okmánnyal nem bír és az 1871. évi XVIII. t. c. 75. §. második bekezdése szerint e hivatalra nem jogosított, e választás megsemmisített, s ezt a tanács megfellebbezte. Miután a tanács csak egy végrehajtó közeg és fellebbezésekre nem ez, hanem a képviselő testület jogosított, a felfolyamodás egyszerűen visszautasítandó lett volna, de miután a közigazgatási bizottság a tekintetben, ha vajjon a rendezett tanácsok jegyzői személyzete jegyzői szigorlatot letenni köteles, s mitörténjék azon rendezett tanácsú városokkal hol képzett árvaszéki ülnökök nem választattak és mi több nem is kaphatók saját kebelökben, a minisztertől egy irányadó döntvényt nyerni ohajtott, a fellebbezés felterjesztése elhatározatott.

Ezzel az ülés néhány jelentéktlenebb ügy előadása után véget érven eloszlott.

Parlagi János.

## A megyei gazdasági egyesületnek 1878. augusztus 27-én tartott választmányi ülése.

Jelenlétben: elnök: Kornis Viktor gr., Voith János, Kovács Samu, Horváth Bertalan, Dombi Sándor, Kászonyi Sándor és titkár: Bovánkovits Gyula.

A mult választmányi ülésben a rendezendő kiállítás alkalmával történendő megjutalmazásokra nézve javaslatba hozott díjtételek a következőleg lettek véglegesen megállapítva: I. osztály a gyümölcsészetre nézve: 1-ső jutalom 1 drb arany, 2-ik jutalom 1 drb 2 frtos tallér, 3-ik 1 drb 1 frtos tallér, ugyanezen jutalmak állitattak meg a haszonkertészetre nézve is. II-ik osztály a gabona, kereskedelmi takarmány magvak és termények megjutalmazására: 1-ső jutalom 2 drb arany, 2-ik jutalom két cikkre 2 drb arany, 3-ik jutalom Két cikkre 2 drb 2 frtos tallér. III-ik osztály a szőlészet és borászati eszközökre dícsérő oklevelek, a borokra nézve 1-ső

A „szentem szemeiből ismét azon szánakozó pillantás lövelt az „apjuk“-ra, melyhez hasonlót az előbb is láttunk.

— Mit értesz te ahhoz? Izsák, az örmény mindent készen tart. Tegnap voltam a boltjában, s mindent megmutogatott. Hozatott Bécsből ingeket, paplanokat, lepedőket, törölközőket, asztalkendőket, vásznakot, abroszokat, egyszóval mindent a mire csak egy háznál szükség lehet.

Azt kértem én most tőled apjuk, hogy érdemes lenne-e, hogy én szövessek, fonassak, nyövessek, tilottassak, s isten tudja mit csináltassak midőn Izsák nál mindent készen kaphatok?

Az „apjuk“ egy darabig bámult a „szentem“ leleményességén.

— De hát kedves szentem, vajon lesz-e ebből valami hasznunk? . . .

— Oh, oh, apjuk, be együgyű ember vagy te! Hát csak képzelj el, hogy mennyi kellemetlenségtől, nyughatatlanságtól leszünk akkor megkímélve. Először is nem kell a drága napszámos, kalácsa a nyövéshöz; nem kell félni, hogy elviszi a kender a víz áztatáskor, nem kell egész télen fonnai, szőni; nem kell varni s kitudná rendre elő számlálni a többit?

— Biz az úgy van, hagyá helybe az „apjuk“. Rengeteg pénzt kiméltünk meg.

— Igen, de kedves asszonyom és urambátyám — szólék közbe — nem gondolták meg, hogy kalácsa napszámos, stb. mind kitelnek a háztól, s azonkívül a haszon is a háznál marad ab-

ban az esetben, ha kender természetnek. A mig így kiadják a pénzt, nemcsak a házból, de még a hazából is, mert a mint asszonyom az előbb is mondá, Izsák gazda Bécsből hozatja a portékát.

— Hát már ugyan, hogy beszélhet ilyen zöldket édes Nehadd ur? — pattogott a „szentem“. Hiszen ha a pénzt kiadom, a portékát beveszem. Kvitt.

— Már bocsásson meg kedves asszonyom, de már csak azért sem kvitt, mert a természet kenderből olcsó szerrel több vászonhoz juthatna, mint az olcsónak látszó, de drága gyári nemübol. Aztán másfelől, ha bécsi vászonba és gyolesba buvunk, nem fejlik ám a magunk ipara, hanem a másé! Én tisztelem becsülöm Izsák gazdát, de bizony csak a maga zsebét nézi ő kelme és kevés hazafüség lakozik az ő szívében. A mióta bécsi kelmével, vászonnal, gyolesal stb. látja el a vidéket, kiment divatból kender és lenet természetni. Ám nézzen körül a vidéken asszonyom, megszámlálhatja hány kender, a vagy len földet talál.

Erre én is egy olyan pillantással levék illetve a „szentem“ szemeiből, mint előbb az „apjuk“.

Az „apjuk“ pedig a „szentem“ rá nézve megsemmisítő pillantásából vérszemet kapván, kijelentette, hogy neki is van egy eszméje, a melylyel rég küzködik.

Ez az eszme pedig nem más, mint az, hogy ő bizony nem természet több bu-

zá t, mert van a vidéken műmalom és lisztes bolt elég, hol olcsóbban meg lehet kapni a lisztet, mint ha az ember bajlódik a vetéssel, aratással, csépléssel, aztán meg mindig nyugtalan a jég, fagy stb. mián. Aztán meg jobb lisztet is adnak a műmalomból, mert oda ámerikai buzát hoznak.

Mit felelt az eszmére a „szentem“; mivel védte magát az „apjuk“ stb. stb. nem tudom.

A kacagást nem voltam képes vissza fojtani hanyat-homlok kirohantam a szobából, s az udvaron elkezdtem kacagni teljes szivemből úgy, hogy biz isten a könnyem is kiesordult belé,

— Ha — ha — ha! (Lám most is kacag-nem kell.) Ha — ha! (Isten bocsá, nem jó jel.)

— De hát édes Nehadd ur, ön most se mondta meg nekünk, hogy mit kacag annyit, mondani fogja valamelyik tisztelt olvasóm.

— Ha — ha! Hát nem mondtam még meg? . . .

Ha — ha. Hát én bizony a háziipar egy let tagjain kacagok, a kik az elvetett és mindenféle hirdetett eszmék, s a sok rendbeli fáradságok után — ime llyen eszméket aratnak! . . .

Kacagianak önök is velem! Ha — ha — ha.

Nehadd Mihály.

jutalom 1 drb arany, 2-ik jutalom 1 drb 2 frtos tallér, 3-ik jutalom 1 drb 1 frtos tallér. IV-ik osztály a gazdasági gépek és eszközök és az V. osztályban az erdő bánya termékek és ásványvizek dícsérő oklevéllel lesznek kitüntetendők. VI-ik osztály házi iparcikkeknél 1-ső jutalom 3 d. 1 frtos tallér, 2-ik jutalom 2 d. 1 frtos tallér, 3-ik jutalom 1 d. 1 frtos tallér. Szalma és gyékén fonásokért 1 d. 2 frtos tallér. Kosár fonásért két jutalom: 1 d. 2 frtos és 1 d. 1 frtos tallér. VII-ik osztály állatkiállítás. A lovak dícsérő oklevéllel lesznek kitüntetendők, egy legszebb 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves fekete bika 4 d. arany, egy legszebb 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves fehér bika 2 d. arany; egy 3 éves üsző 2 d. arany, egy 4—6 év közötti kis borjus kitűnő tehén 2 d. arany, egy éves üsző borju 1 d. arany, egy szép 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves fekete kos 1 d. arany, ugy szintén egy fehér kos is, egy kitűnő 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves anya-juh 1 d. arany, egy 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves fehér bagoner 1 d. 2 frtos tallér, ugy szintén egy kocza is, a legszebb kakas és tyukra is egyenként 1 d. 1 frtos tallér.

A megállított jutalomdíjak fedezésére a titkár által a következő adakozások jelentettek be Br. Bánffy Dezső 6 d. arany, Gr. Kornis Viktor 5 d. arany, Simó Lajos 3 d. arany, Tüzes Tódor 1 d. arany, Voith János 1 d. arany, Bokros Lajos 1 d. arany, Róth Pál 1 d. arany, Kovács Samu 1 d. 2 frtos tallér, Izsáki József 1 frt, Fodor Sándor 1 frt, Demeter Béla 1 frtos tallér, melyek köszönéttel tudomásul vétetvén, több gyűjtőívek kibocsátása határozottatott, melyeknek szétküldésével elnök gróf Kornis Viktor bízott meg.

A kiküldött bizottság jelenti, hogy a kiállítás helyiségéül a deési csizmadia ipartársulat terjedelmes áruhelyiségét díjmentesen készséggel felajánlotta. Végezetre a kiállítás érdekében szükséges nyomtatványok beszerzésével az egyleti titkár bízott meg, ki egyszersmint a kiállítás érdekében teendő kérdésekre és tudakozódásokra azonnal feleletet és felvilágosítást mindenkor és bárkinek örömet fog adni. S a közönség a kiállítás minden mozzanatairól az egylet e hivatalos lapja általi értesítettése határozottatott, a mi örvendetes tudásul vétetett.

A titkár előadja a kiállítás alkalmával egy választó rosta, egy hat kapás magtakaró és egy vas-éke leendő kisorsolásának tervezetét, a mi helyben hagyatván, a kivitelre szükséges intézkedések megtételével megbízott a pénztárnokkal együttesen.

A megnyitandó kiállításra a belépti-jegy ára 20 kr. állítottatott meg, egy ingyen sorsjeggyel.

## Kulini recte Szikszai Nagy Benő végtárgyalása.

(Folytatás.)

Kir. ügyész Bruszt Ignác tett következő ítéleti indítványt.

Részint a mai végtárgyalás folyamán előadottak, részint a beszerzett közhatósági okmányok, részint pedig vádlott beismerése által, ugy a tárgyi valamint alanyi tényálladék helyre állítottatott arra nézve, miszerint vádlott 1867—1872-ig mint ráckevei főjegyző több hagyatéki tömegből és pedig: Néhai Károly János, Mihalovics Mihály Kötő János, Stroh májer András, Pobrovác Ignác, Toth Jánosné, Schweiger György és neje, id. Hering Mihály, Püspök örökösök. Altman Simon, Áj Bertalan és Kuzmán Mátyás hagyatéki tömegéből tetemes, összesen 3981 frt 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kr összeget sikkasztott el, mely mint Magyarországon elkövetett cselekmény az ottan szokásos büntető törvények szerint, közhivatal által elkövetett sikkasztásnak minősítettik.

Az előmutatott ügyvédi oklevél és vádlott beismerése által bebizonyult tárgyi és alanyi tényálladék az azon cselekménynek is, mely által vádlott a nép biztosítása érdekében az államot illető azon jogot sértette meg, mely szerint az egyeseknek szerzett képességeik szerinti oklevelet kiállítani s esetleg azt egy bűnöstől vissza vonni csak az állam vagy az ez által megbízott testület jogosult; de vádlott ügyvédi oklevelének

meghamisítása által kizsákmányolni igyekezett a nép bizalmát; ezen bűntény minősül a btk. 197. 199 el. és 201 §. értel pontjai szerinti közokmány meghamisítása által elkövetett csalásra.

Mint szamosujvári ügyvéd a bpr. 270. §. káros Schmikt Herschel hit alatti vallomása által tárgyilag, vádlott beismerése által pedig alanyilag bizonyítva van azon tény, miszerint a btk. 183 §. ban minősült és a btk 184 §. szerint büntetendőleg 325. frtot o. é. sikkasztott el.

Igazolva van, hogy az ügyvédi oklevélnek hamisítása az ügyvédi kamara által kiderítettén megszökött s a magas kormány figyelmének kijátszásával, részint általa készített, részint pedig igaztalan uton kezére jutott s más illetett okmányok által felszerelt pályázati folyamodvánnyal, magát Peterdi Sándor Lajos álnéven szombathelyi kataszteri pótbiztossá neveztetett ki. Ezen cselekmény a btk. 197. §. illetve 199. §. b) és 201. §. d) betűje szerint minősült, s a btk. 203. §-ban írt megfenyítés alá eső család bűntényét képezi.

Vádlott annyira a bűnök tömkelegébe hálózta magát s ugy elsüllyedt a bűnök lánczolatok elkövetése által, hogy a Trávník Lajos, Blauhorn János és Hübner János kárára a btk. 171: és 173. §-ai szerint minősült s a btk. 178. §. szerint büntetendőleg a lopás szégyenletes bűntényébe esett.

A Káhn Kálmán érdekében, vádlott zárgondnoksága alá helyezett 70 mázsa gyapjat, bűnös szövetekezéssel zárgondnoksága alól kibocsátván, Káhn Kálmánt kielégítési alapjától megfosztotta. Vádlott tagadja ugyan bűnösségét; de ő mint ügyvéd tudhatta, hogy ez által a btk. 101. és 102. §. d. pontja szerint minősülő hivatali hatalommal való visszaélés büntetettét követte el.

Ezek szerint vádlottnak sikkasztási, közokmány hamisítása, hamis magán okmány szerkesztése és illetéktelen névnek felvétele által elkövetett családi, lopási és hivatali hatalommal való visszaélési bűntényeire vonatkozólag a tárgyi és alanyi tényálladék helyreállítottatott tekintvén kéri vádlott szikszai Nagy Benőt a bpr. 283. §. alapján, mint közvetlen tettest bűnösnek mondani ki, s tekintve, hogy nehezítő körülmény gyanánt a bűnhalmazat és az áll fenn, hogy a cselekmények ugyanazon egy rugón alapulván a társadalmi rendet vakmerően és eselszövévnyel támadják meg; míg enyhítő körülmény, hogy büntetlen előéletű volt, a sikkasztás elkövetésére hatóságifeltűnő mulasztás szolgáltatva az anyagot, beismerése által töredelmes megbánást tanusított, önvétkén kívül 2 évig volt vizsgálati fogságban s végre terhes családja lévén a hosszas büntetés ártatlanokat is sujtana, a btk. 55. §. és a bpr. 286. §-ának alkalmazása mellett 4 évi hetenként 1 napi börtön és 3 havanként egyszeri sötét kamrával szigorítandó súlyos börtönre s a btk. 26. §. f. pontja szerint az ügyvédi képesség elvesztésére és károsok 4446 frt 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kr. rugó kárának, a már felhajtott 625 frt 12 kr. levonásával leendő megtérítésére elítélni.

A Ludaits Miksa ellen elkövetett zsarolás büntetnének vádjá alól tárgyi tényálladék hiánya miatt feloldani.

## VEGYESEK.

— **Megyénk főispánja** ő méltósága magán és közérdekű ügyekben több napokra székvárosunkból eltávoza.

— **Megyénk őszi** rendes közgyűlését az alispán folyó év október 31-ik, az állandó bizottmányt pedig szeptember 14-ik napjára hívta össze.

— **Lapunk 33-ik számában** ismertett Mokri buzából, annak termelője Zeyk Józseftől szerkesztőségünk mustrát kapván, az a deési takarékpénztár helyiségében bár mikor megtekinthető.

— **A folytonos esőzés** s tulnedves időjárás következtében a még egres szőlőgerezdek kezdenek rothadni.

— **A viharos** időjárás külföldön s hazánkban is főleg Hunyad megyében szörnyű pusztításokat tett.

— **Nagy Lajos** deési járási szolgabírósegéd augusztus 25-én váltott jegyet Bodor Irma kisasszonnyal deésaknai birtokos Bodor Sándor kedves művelt leányával.

— **Kolozsvárt** a városi felsőbb kereskedelmi iskola folyó hó 15-én nyitattik meg.

— **Czecz Katalin** k. a. utolsó és bucsu felléptéül a helybeli műkedvelő társulat folyó hó 8-án „Vicomte Letorieres“ című jeles francia vigjátékot adja elő.

— **Szolnok-Dobokamegye** központi választmányát, az alispán az országgyűlési képviselő választók folyó évben megállapított ideiglenes névjegyzékei ellen beadott felszólalások tárgyalása végett, folyó évi szeptember hó 6-ik napjára egybehívta.

— **Keleti marhavész** a kirlyhágón innen és tul szűnő félben van.

— **Boszniai harcztéren** elesett osztrák-magyar katonák hátramaradt özvegyei és árvái javára Szamosujvárt ma zártkörű tánczvigalom tartatik. A rendezőség: Dr. Zakariás József bizottsági elnök. Kerpit József, biz. tag. Marusán Gusztáv, biz. tag. Kopár Kristof, biz. tag. Lengyel Ödön. biz. tag. Szongott Vilmos, gazda. Ezen tánczvigalomra szerkesztőségünk is meghívót kapott, azonban személyesen meg nem jelenhetvén a tegnapi postával 2 frtot küldött. Szamosujvár város lelkes közönsége itt is megmutatta, hogy a hol jót kell tenni, a hol segíteni kell a szerencsétleneken, ott hátra maradni nem szokott.

— **Segesvár** városa meghívja a magyar történelmi társulatot, hogy jövő vándorgyűlését ott tartsa meg. — **József** főherceg a honvédség főparancsnoka vasárnap délután Kolozsvárra érkezik körutat fog tenni az erdélyi részekben Marosvásárhelyt a honvédségnek nagy gyakorlati lesznek. — **A párisi** közkiállítást október 31-én határozták bezárni. — Br. Ringelsheim altábornagy s katonai parancsnok vizsgálati körutját bevégezvén, székhelyére N-Szebenbe megérkezett. — **A belgrádi** minisztérium lemondott; Risztics alakítja az új kabinetet. — **At-hénben** nagy az izgalom Törökország ellen s Konstantinápolyban viszont. — **Prónay Dezső** báró Pest megye közgyűlésén kétezer forintot ajánlott föl a sebesültek és szegény katonacsaládok számára. — **Az állampénztár** a nagy-szebeni adóhivatalnak lét, a pozsonyinak három láda pénzt küldött, összesen kétszázötvenezer frtnyi bankóval. — **A hivatalos lap** mai száma az egész ministerium által aláírt rendeletet közöl, mely szerint a 83-ik a zágrábi kerülethez tartozó magyar honvéddandár a határig vitetik s esetleg biztonsági szolgálatra azon tul alkalmaztatik. — **Bosznia.** Mig nálunk egymást éri a harcztérre indított csapatok jövése-menése s esupa izgalom van a levegőben, Szerajevo alól vagy Herczegóvinából nem érkezik semmi fontosabb hír. Csak Szapáry altábornagyról távirják, hogy helyzete mindinkább válságos s ideje volna őt megerősíteni. A fölkelők folyton el akarják szakítani azt a vonalat, mely ez osztályt a Philippovics táborszernagyával köti össze. Szerajevóból kedden üldöző csapatok mentek ki, megtisztítani a környéket a szétugrasztott fölkelőktől.

## Hivatalos rész.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. **8853.**—1877.

Valamennyi megyebizottsági tagnak.

Főispán ur ő méltóságának folyó évi augusztus 20-án 823. eln. sz. a. kelt felhívása folytán a törvényhatóság bizottsága rendes őszi közgyűlést folyó évi október hó 3-ik és következő napjaira, az állandó választmányát pedig ezt megelőzőleg szeptember 14-ére egybehívtam.

E rendes közgyűlés tárgyait:

1. több szentesítést nyert törvény-cikkek,
2. több kormányrendeletek,
3. a számonkérőszék jelentése,
4. a törvényhatóság 1879-ik évi költségvetési előirányzata,
5. a megyebizottsági tagok névjegyzékének kiigazítása,
6. a törvényhatóság közigazgatási központjában időközben üresedésbe jött egy aljegyzői állomás választás utjáni betöltése,
7. társ megyék átiratai,
8. községek 1879. évi költségvetési előirányzatai,
9. községek folyamodványai,
10. egyesek folyamodványai,
11. a netalan beérkezendő önálló indítványok képezendik.

Miről a címet azon hozzáadással van szerencsém értesíteni, hogy a fennjelzett megyebizottsági köz, illetőleg állandó vá-

lasztmányi ülésekben kötelességszerűleg részt veendő, mindannyiszor d. e. 10 órakor a megye székháza tanácskozási termében megjelenni sziveskedjék.

Deésen, 1878. augusztus 28-án.

Szarvadi Pál,  
alispán.

Sz. 1417.

Valamennyi községi előjárónak, lelkésznek s tanítónak.

Az orsz. tanítói nyugdíj törvény végrehajtása tárgyában 1875. évi 13,036 és 32,385. sz. a kiadott miniszteri szabályrendelet szigorú köteletségévé tette, az egyházi és polgári előjáróságának, hogy minden olyan esetben, midőn új tanító foglalja el az iskolatanítói állomást, vagy ez utóbbi akár lemondás, akár helycsere vagy halálozás által üresedésbe jut úgy ezen változást, mint annak okát azonnal tudassák a kir. tanfelügyelővel.

Több rendbeli intézkedéseink dacára számos mulasztás észleltetett e téren, miért is a megye közg. bizottsága utasítása 15. §-ánál fogva akár lány esetben a fentebbi rendeletekben kimondott bírságolási elvet volt, illetőleg lett volna kénytelen alkalmazni, miután erre vonatkozólag több ízben a legszigorubb rendeletek érkeztek az illető szakminisztériumtól.

Tekintettel azonban a kir. tanfelügyelőnek azon jelentésére, hogy a megye területén az 1875. évi 32. t. c. végrehajtása e pillanatban teljes mértékbe befejezettnek mondható, közg. bizottságunk a m. idők mulasztásait többé figyelembe venni nem kívánja, azonban ismételve fölhívja s utasítja a járási szolgabírákat, a községek polgári és egyházi előjáróit, bírákat, körjegyzőket, lelkészeket, hogy jövőben a tanítói változásokról mindenkor és pedig azonnal a változás bekövetkeztével okadatoit jelentéseiket megtegyék, ellenkező esetben a bírságolás minden közreható közeg ellen külön-külön fog alkalmaztatni.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának Deésen, 1878. augusztus 17-én tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső, s. k.  
főispán.

Szám 1573.

### Körözüvény.

Tudomás és előfordulható visszaélés meggátolása céljából közhírré tétetik ezennel, hogy Osernai Ödön, Farkas István, Eisenkolb Aurél, Samecz Leontin, Hucsik Ignác, Kis Elek és Krasznár Bertalan tanítók eredeti okleveleleiei, miután azok a vall. és közokt. m. kir. nagyméltósága minisztérium által másolatban kiadattak, megsemmisítettnek nyilvánítottak, továbbá: hogy Harsányi István n. esákai tanító a tanítói pályáról véglegesen kitiltatott, végre: hogy Petrisor Tivadar „Elemente deiu Constitutiunea Patriciei” című Balázsfalván 1877-ben kiadott alkotmánytana iskolai használatra alkalmasnak nyilvánított.

Kelt Szolnok-Dobokamegye közg. bizottságának Deésen, 1878. augusztus 17-én tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső, s. k.  
főispán.

Felölös szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

## Hirdetések.

Sz. 6023.—1878.

1—3

### Árverési hirdetmény.

Melymellett közzététetik, miszerint M.-Bogáta, Vaád, Alór, Al.-Kosály, F.-Kosály, Guga, F.-Orbó, Kackó, Kapjon, Szelecske, Horgospatak és Pecsétszeg községek három havi kántor korcsmajoga a folyó évre folyó évi szeptember hó 19-én d. e. 8 órakor

kezdőleg. Kodor, A.-Gyékényes, F.-Gyékényes, Saigó, Sz.-Törpén, Szóváros, Szinye, Mánya és Pestes községek fenti korcsmajoga folyó évi szeptember hó 20-án d. e. 8 órakor kezdődőleg, Sz.-Nyires, Szt.-Benedek, Mikeháza, Szt.-Margita, Cs.-Ujfalu, Lábfalva, Monostorszeg, Gács, Cs.-Mihályfalva, Négerfalva, Emberfő, Cs.-Polyán, Felőr és Retteg községek fenti korcsmajorlasi joga pedig folyó évi szeptember hó 23-án d. e. 8 órától kezdődőleg alólirt hivatal által Deésen a szolgabírói irodán nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni.

Az árverezési feltételek a szolgabírói irodán bármikor is megtekinthetők.

Deési járás szolgabírájától.

Deés, 1878. augusztus 27.

Hatfaludi József,  
szolgabíró.

Sz. 6256.—1878.

1—2

### Árverési hirdetmény.

A kackói birtokosság közös erdejében való makkoltatás és esetleges gubics gyűjtési jog a folyó évre közárverés útján folyó évi szeptember hó 10-én d. u. 3 órakor Deésen, a szolgabírói irodán a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Árverezni kívánók fölhivatnak a kikiáltási ár 5 százalékaival magokat ellátni.

Az árverési feltételek alólirt hivatal irodáján a hivatalos órák alatt addig is betekintheők.

Deési járás szolgabírájától.

Deés, 1878. augusztus 27.

Hatfaludi József,  
szolgabíró.

### DEMETER BÉLA Deésen

ajánlja:

Angol szoba-padló fénymázát, mely minden eddig ismert fajt tetemesen fejűlmul, e fénymázzal elegendő bármily rossz padlónak egyszeri bevonása.

Ugyan e fénymáz használható ajtó, ablakráma, asztal, szék és más egyéb tárgyak festésére is.

Megszáradására elegendő három óra.

Minden háztartásnál nélkülözhetlen angol mosópor és fénykeményítő.

Továbbá kitűnő indus kávé, 1 kiló 1 frt 70 és 1 frt 80 kr., ezen új faj kávénak színe ugyan nem szép, de ereje és jó ize fejűlmul minden eddig ismert fajt, s ára 30—40 krral olcsóbb

### Kiadó birtok. 1—3

Szamosujvár és Deés között a nagy államut mellett széplak és Néma község határán 115 hold első oszt. szántó, 70 hold rét, 45 hold anya legelő és 40 holdból álló belső telek, lucernások, szőlő, gyümölcsös, csinos lakház és minden kellető gazdasági épületekkel ellátott tagosított birtok a vele járó korcsmaház és regáléval együtt, 3 vagy több évekre f. év. szeptember 29-től kezdőleg igen kedvező feltételek mellett haszonbérbe adandó.

Értekezhetni Deésen,

Hatfaludi Józseffel.

Szolnok-Dobokamegye főispánja.

Eln. sz. 823.—1878.

1—3

### Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegyében üresedésbe jött 4-ik aljegyzői állomás 700 frt évi fizetéssel választás után betöltendő lévén, felhivatnak mind azok, kik ez állomást elnyerni óhajtják, hogy szakképzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt jelentkezéseiket folyó évi szeptember hó 25-ig alólirthez annál bizonyosabban beadják, mivel a később beérkezettek tekintetbe vehetők nem lesznek.

Deésen, 1878. augusztus 21-én.

Br. Bánffy Dezső, s. k.  
főispán.

Sz. 6150—1878.

2—3

### Árverezési hirdetmény.

Bálványos-Váralya községének úgy a 3 havi községi, mint az összesített birtokossági italmérési joga folyó évi szeptember hó 29-től kezdőleg 3 egymásután következő évre: azaz jövő 1881-ik év szeptember hó 29-ig terjedő időszakra folyó év szeptember hó 17-én d. u. 2 órakor Deésen a szolgabírói irodán nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár egy évre 1000 frt o. é. mely összegnek 10%-a bánatpénzül előre leteendő.

A részletes árverési feltételek alólirt szolgabírói irodán a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Deési járás szolgabírájától.

Deés, 1878. augusztus 22-én.

Hatfaludi József,  
szolgabíró.

### FODOR SÁNDOR

az első magyar órás, metszői és látszerészeti műterme Deésen, fűtér 10. sz. a. az év. ref. egyház körfala mellett. Készít és javít mindenféle inga és zsebórákat jutányos árért egy évi jótállás mellett, ugyszintén mindenféle látszerészeti eszközök készítését és javítását felvállalja. Metsz arany, ezüst, réz és acélba cimereket, monogramokat, neveket s mindent, a mi e szakmába tartozik.

Deés, 1878. év augusztus hóban.

3—3

FODOR SÁNDOR,  
órák, metsző és látszerész.

### Eladó ház.

Deésen, a posta utcában a 140 házszám alatti házas telek kedvező feltételek mellett örök áron eladó.

3—3

Értekezhetni Buzeczko Domokos tulajdonossal Rettegen.

Deés város piactól árai 1878. aug. 27-ről.

Egy hectoliter tisztabuza 4 frt 80 kr., rozs 3 frt. 90 kr., törökbuza 2 frt. 70 kr., elegy buza 4 frt. 20 kr., zab 1 frt. 50 kr., árpa — frt. — kr., pityóka — frt. — kr., kendermag — frt. — kr., lenmag — frt. — kr., harieska — frt. — kr., egy liter lencse 20 kr., paszuly 6 kr., borsó 8 kr., köles 18 kr., bab 6 kr., Egy köbméter fa: kemény 2 frt. — kr., lágy — frt. — kr., egy kilogramm marhahús 32 kr., juhús 24 kr., sertéshús 52 kr., disznó zsír 90 kr., egy koszu vereshagyma 6 kr., fokhagyma 20 kr., a pálinka 18 fok: litere 28 kr.

Deés, 1878. augusztus 27-én.

Vékony Ferencz  
főkapitány.